

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS

(2012. gada 22. februāris)

par valsts atbalstu Nr. SA.29608 (C37/10), ko īstenojusi Ungārija attiecībā uz FHB Jelzálogbank Nyrt rekapitalizāciju

(izziņots ar dokumenta numuru C(2012) 1021)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2014/296/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus saskaņā ar iepriekš minētajiem pantiem ⁽¹⁾ un ņemot vērā šos apsvērumus,

tā kā:

I. PROCEDŪRA

- (1) Ungārija 2009. gada 25. martā piešķir *FHB Jelzálogbank Nyrt* (turpmāk "FHB" jeb "banka") vidēja termiņa valsts aizdevumu 120 miljardu Ungārijas forintu (HUF) (aptuveni 410 miljonu EUR ⁽²⁾) apmērā saskaņā ar Ungārijas bankām paredzēto likviditātes shēmu, ko Komisija apstiprināja 2010. gada 14. janvārī ⁽³⁾. Ungārijas iestādes 2009. gada 31. martā veica *FHB* rekapitalizāciju HUF 30 miljardu (apmēram EUR 100 miljonu) apmērā jaunizlaistu īpašu dividenžu priekšrocību akciju veidā plus viena balsstiesīgā akcija, ko 2009. gada 31. martā piešķir saskaņā ar Komisijas apstiprināto garantiju un rekapitalizācijas shēmu ⁽⁴⁾.
- (2) Ar 2009. gada 3. aprīļa, 13. maija, 14. jūlija un 11. septembra vēstulēm Komisija Ungārijas iestādēm pieprasīja informāciju par rekapitalizācijas nosacījumiem. Ungārijas iestādes atbildēja 2009. gada 24. aprīļa, 2. jūnija, 12. augusta un 9. oktobra vēstulēs.
- (3) Tā kā Komisijai bija bažas par bankas stabilitāti rekapitalizācijas brīdī, tā 2009. gada 19. oktobrī pieprasīja Ungārijai iesniegt *FHB* pārstrukturēšanas plānu saskaņā ar Komisijas paziņojumu par finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošanu un tās pārstrukturēšanas pasākumu novērtējumu pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem ⁽⁵⁾ (turpmāk "Paziņojums par pārstrukturēšanu"). Ungārija iesniedza papildu informāciju 2009. gada 12. un 19. novembrī un pārstrukturēšanas plāna projektu – 2010. gada 26. janvārī.
- (4) *FHB* 2010. gada 19. februārī valstij atmaksāja pilnu rekapitalizācijas summu.

⁽¹⁾ OV C 178, 18.6.2011., 7. lpp.

⁽²⁾ Pamatojoties uz maiņas kursu 2012. gada 15. februārī (EUR/HUF(289,63)).

⁽³⁾ OV C 47, 25.2.2010., 16. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 147, 27.6.2009., 2. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 195, 19.8.2009., 9. lpp.

- (5) Ar 2010. gada 24. un 25. marta vēstulēm Ungārija Komisijai iesniedza turpmāku informāciju. *FHB* 2010. gada 21. aprīlī rīkoja akcionāru pilnsapulci, kurā banka izlēma veikt atlīdzības maksājumu valstij par rekapitalizāciju. Pēc tam Komisija 2010. gada 22. aprīļa vēstulē pieprasīja sniegt informāciju.
- (6) Komisija 2010. gada 2. jūnija un 1. oktobra vēstulēs pieprasīja sniegt papildu informāciju. Ungārijas iestādes to sniedza 2010. gada 11. jūnija vēstulē.
- (7) Ungārija 2010. gada 15. jūnijā iesniedza atjauninātu pārstrukturēšanas plānu un 2010. gada 30. septembrī to papildināja ar svarīgiem jauniem datiem.
- (8) Ungārijas iestādes 2010. gada 18. jūnija, 28. jūlija un 5. oktobra vēstulēs iesniedza papildu informāciju un 2010. gada 29. oktobra vēstulē paziņoja Komisijai, ka *FHB* ir samaksājusi atlīdzību par rekapitalizāciju.
- (9) Komisija 2010. gada 16. decembrī nolēma uzsākt procedūru, kas noteikta Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk "Līgums") 108. panta 2. punktā, attiecībā uz *FHB* paredzētajiem atbalsta pasākumiem. Pēc tam Ungārijas iestādes lūdza Komisiju veikt grozījumus šajā lēmumā, jo atsevišķas tā daļas ietvēra nepareizu un novecojušu informāciju. Tāpēc šo lēmumu aizstāja ar jaunu 2011. gada 24. janvāra lēmumu ⁽¹⁾ (turpmāk "lēmums par procedūras uzsākšanu"). Ar 2011. gada 24. janvāra vēstuli Komisija informēja Ungārijas iestādes par savu lēmumu saistībā ar paziņoto pasākumu uzsākt procedūru, kas paredzēta Līguma 108. panta 2. punktā. Komisijas lēmums uzsākt procedūru 2011. gada 18. jūnijā tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Komisija uzaicināja ieinteresētās personas iesniegt apsvērumus par attiecīgo pasākumu.
- (10) Ar 2011. gada 2. marta vēstuli Ungārijas iestādes iesniedza savus apsvērumus par Komisijas 2011. gada 24. janvāra lēmumu uzsākt formālu izmeklēšanas procedūru attiecībā uz *FHB* piešķirto pasākumu. Šos apsvērumus papildināja piezīmes, ko 2011. gada 11. jūlija vēstulē iesniedza *FHB*.
- (11) Ar 2011. gada 18. jūlija vēstuli trešā persona (*Magyar Jelzálogbank Egyesület* – Ungārijas hipotēku banku asociācija) iesniedza piezīmes par Komisijas lēmumu uzsākt procedūru.
- (12) Ungārijas iestādes 2011. gada 3. oktobra vēstulē iesniedza atjauninātu pārstrukturēšanas plānu un papildu informāciju par rekapitalizācijas atlīdzību Ungārijas valstij.
- (13) *FHB* un Ungārijas valsts 2011. gada 15. decembrī parakstīja jaunu nolīgumu, saskaņā ar kuru banka apņēmas valstij atmaksāt atlīdzību, par ko sākotnēji tika panākta vienošanās rekapitalizācijas nolīgumā.

II. ATBALSTA SAŅĒMĒJA APRAKSTS

1.1. ATBALSTA SAŅĒMĒJS

- (14) Valsts izveidoja *FHB* 1997. gadā. Valsts pakāpeniski pārdeva savu *FHB* daļu. *FHB* 2003. gadā tika iekļauta Budapeštas biržas sarakstā, un 2007. gada augustā valsts samazināja savu akciju kontrolpaketi bankā līdz nedaudz vairāk par 4 %.
- (15) Sākotnēji *FHB* tika izveidota kā hipotēku banka, lai sekmētu hipotekāro ķīlu zīmju izmantošanu. Lai garantētu hipotekāro ķīlu zīmju maksimālu drošību, bankai tika piemēroti stingri noteikumi attiecībā uz ierobežotu darbību, nodrošinājumu un īpašu uzraudzību. Sākotnēji *FHB* drīkstēja izsniegt tikai ilgtermiņa hipotekāros aizdevumus un garantijas saistībā ar hipotekārajiem aizdevumiem, kā arī slēgt noteiktus atvasināto instrumentu darījumu veidus, lai nodrošinātu savu pozīciju, kas izriet no hipotekāro aizdevumu darījumiem. Hipotekārās ķīlu zīmes bija galvenais bankas kreditēšanas darbību finansēšanas avots. Turklāt *FHB* refinansēja citu banku piešķirtos hipotekāros aizdevumus.

⁽¹⁾ OVC 178, 8.6.2011., 7. lpp.

- (16) *FHB* 2006. gadā ieviesa jaunu stratēģisko plānu, lai paplašinātu bankas darbību un filiāļu tīklu ar mērķi palielināt finansēšanas un darbības bāzi, ienākot privātpersonu pakalpojumu tirgū ar *FHB Commercial Bank* starpniecību. Laika gaitā *FHB* sāka pārdot dažādus privātpersonu un korporatīvo klientu aizdevumu produktus, kā arī piedāvāt kontu pārvaldības, noguldījumu pieņemšanas un maksājumu karšu pakalpojumus, tādējādi paplašinot produktu klāstu pasīvu daļā.
- (17) *FHB* ir grupa, kurā ietilpst mātesuzņēmums *FHB Mortgage Bank Co. Plc* un tam pilnībā piederoši meitasuzņēmumi, proti, *FHB Commercial Bank Ltd*, *FHB Service Ltd*, *FHB Real Estate Ltd* un *FHB Life Annuity Real Estate Investment Ltd*. Tā darbojas galvenokārt hipotekāro ķīlu zīmju tirgū. Šajā tirgū *FHB* pieder 23 % liela tirgus daļa (2009. gadā), un banka ir otra lielākā dalībniece Ungārijas tirgū (pēc *OTP Bank*, kam pieder 74 % liela tirgus daļa). *FHB* pieder 4,6 % liela tirgus daļa privātpersonu hipotēku tirgū un 0,6 % – privātpersonu noguldījumu tirgū.
- (18) Kad banka 2009. gada martā tika rekapitalizēta, tās kopējā balance bija HUF 746,2 miljardi. Tajā pašā laikā bankas kapitāla pietiekamības rādītājs (turpmāk "CAR") bija 10,5 %. Valsts veiktie kapitāla ieguldījumi 2009. gada beigās ļāva palielināt *FHB* CAR līdz 16,1 % (aprēķināts saskaņā ar Ungārijas grāmatvedības noteikumiem).

1.2. KONTEKSTS

- (19) Ungārija ir viena no dalībvalstīm, kuru vissmagāk ietekmēja finanšu krīze. Valdības pārmērīgie izdevumi vairāku gadu garumā, kā arī ar kredītiem finansētās būvniecība un patēriņa pieaugums jau pirms krīzes radīja nopietnu ekonomikas nelīdzsvarotību. Tā kā pārsvarā izplatīti bija mājsaimniecību aizdevumi euro un Šveices frankos, kā arī turpinājās atkarība no ārējā finansējuma, valsts un tās banku nozare kļuva īpaši neaizsargāti pret svārstībām Ungārijas forinta vērtībā, kas krīzes laikā būtiski samazinājās.
- (20) Finanšu krīze ietekmēja Ungāriju tādā mērā, ka Starptautiskajam Valūtas fondam (turpmāk "SVF"), Eiropas Savienībai (turpmāk "ES") un Pasaules Bankai 2008. gada novembrī nācās izsniegt Ungārijai ārkārtas aizdevumus, lai mazinātu spriedzi valsts finanšu tirgos.
- (21) Atbildot uz nopietnajiem traucējumiem Ungārijas tautsaimniecībā, ko izraisīja krīze, Ungārijas valdība ieviesa vairākus pasākumus, kuru mērķis bija atbalstīt finanšu nozari un ko kopīgi finansēja SVF, ES un Pasaules Banka. Šie pasākumi ietvēra likviditātes atbalsta shēmu un garantiju un rekapitalizācijas shēmu.
- (22) Likviditātes atbalsta shēma (turpmāk "likviditātes shēma"), kas noteikta Ungārijas likumā par publiskajām finansēm, paredz nodrošināt finanšu iestāžu likviditāti aizdevumu veidā. Komisija šo shēmu apstiprināja 2009. gada 14. janvārī ⁽¹⁾ un tās darbības laiku pagarināja vairākas reizes; pēdējoreiz – līdz 2011. gada 31. decembrim ⁽²⁾.
- (23) Ar 2009. gada 12. februāra lēmumu ⁽³⁾ Komisija apstiprināja Ungārijas garantiju un rekapitalizācijas shēmu. Saskaņā ar minēto shēmu Ungārijas valsts varēja parakstīties uz priekšrocību akcijām, kas tiek uzskatītas par banku 1. līmeņa kapitālu. Rekapitalizācijas shēmas darbības laiks tika pagarināts vairākas reizes, pēdējoreiz – līdz 2011. gada 31. decembrim.
- (24) Saskaņā ar garantiju un rekapitalizācijas shēmas noteikumiem, ja rekapitalizācija pārsniedz 2 % no bankas riska svērtajiem aktīviem (turpmāk "RWA"), Ungārijas iestādēm vispirms ir jāinformē Komisija un jāsniedz detalizēts novērtējums par to, kāpēc, viņuprāt, šāda banka arī turpmāk būtu jāuzskata par būtībā drošu iestādi. Ja Komisija nepiekrīt novērtējumam par to, ka banka ir būtībā droša, rekapitalizāciju var turpināt īstenot, tomēr ir jāpalielina atbildība, lai atspoguļotu lielāku risku, un pārstrukturēšanas plāns ir jāiesniedz Komisijai sešu mēnešu laikā pēc rekapitalizācijas.

FHB grūtību iemesli

- (25) Ungāriju smagi skāra finanšu krīze, kas kopā ar citām iekšējām problēmām banku nozarē pasliktināja Ungārijas banku situāciju.

⁽¹⁾ OV C 47, 25.2.2010., 16. lpp.

⁽²⁾ OV C 236, 12.8.2011., 1. lpp.

⁽³⁾ OV C 147, 27.6.2009., 2. lpp.

- (26) *FHB* lūdza valsts atbalstu, jo, pretēji daudzām citām Ungārijas bankām, tai nebija mātesuzņēmuma eurozonā un tāpēc tā nevarēja saņemt lētu finansējumu no Eiropas Centrālās bankas (turpmāk "ECB"). ECB instrumenti, tostarp dažādi repo darījumi, bija pieejami eurozonā kopš 2008. gada rudens. Ungārijas Valsts banka 2010. gada sākumā izveidoja instrumentu, bet tas palielināja piekļuvi finansējumam Ungārijas forintos, nevis finansējumam euro, kas saskaņā ar *FHB* bija izšķiroši svarīgi krīzes smagākajā periodā ⁽¹⁾.
- (27) Saskaņā ar Ungārijas iestādēm *FHB* rekapitalizācija bija nepieciešama, lai nodrošinātu bankas maksāspēju un novērstu likviditātes grūtības, ar ko saskārās visa Ungārijas banku nozare.

III. ATBALSTA PASĀKUMU APRAKSTS

- (28) Ungārijas piešķirtie atbalsta pasākumi *FHB*, kas aprakstīti Komisijas 2011. gada 24. janvāra lēmumā par procedūras uzsākšanu, ir šādi:
- valsts vidēja termiņa aizdevums saskaņā ar likviditātes shēmu HUF 120 miljardu (aptuveni EUR 410 miljonu) apmērā, ko piešķīra 2009. gada 25. martā un kura termiņš ir 2012. gada 11. novembris,
 - rekapitalizācija HUF 30 miljardu (aptuveni EUR 100 miljonu) apmērā jaunizlaistu īpašu dividenžu priekšrocību akciju veidā plus viena balsstiesīgā akcija, ko piešķīra 2009. gada 31. martā saskaņā ar garantiju un rekapitalizācijas shēmu.
- (29) Ar rekapitalizācijas nolīgumu, kas noslēgts starp Ungāriju un *FHB*, tika noteikta valsts atlīdzības likme par akcijām, proti, 10,49 %, kas atbilst garantiju un rekapitalizācijas shēmā noteiktajai atlīdzības likmei, ko piemēro būtībā drošām bankām un kas jāmaksā dividenžu veidā. Rekapitalizācija veidoja 9 % no *FHB* RWA, kas pārsniedz garantiju un rekapitalizācijas shēmā noteikto 2 % robežlielumu, kuru nepārsniegušās saņēmējas iestādes var uzskatīt par būtībā drošām. Tā kā šis pasākums pirms īstenošanas netika paziņots Komisijai, tai nebija iespējas pārbaudīt, vai saskaņā ar minēto garantiju un rekapitalizācijas shēmu banku varēja uzskatīt par būtībā drošu banku. Ja saskaņā ar garantiju un rekapitalizācijas shēmu saņēmējs tiek atzīts par nedrošu, ir nepieciešams iesniegt pārstrukturēšanas plānu un atlīdzības likmei ir jāatspoguļo bankas nedrošais stāvoklis, turklāt tai jābūt augstākai nekā atlīdzības likmei, ko piemēro būtībā drošām bankām.
- (30) Neatkarīgi uz šīm grūtībām banka minētajā periodā spēja pārvarēt šo situāciju: tai bija spēcīga kapitāla pozīcija (10,5 % CAR 2009. gada martā), un *Moody's Investors Service* (turpmāk "Moody's") tai bija piešķīris reitingu Baa3, kas joprojām ir investīciju kategorijā. Banka 2010. gada februārī, t. i., mazāk nekā deviņus mēnešus pēc rekapitalizācijas, atpirka īpašu dividenžu priekšrocību akcijas, kas bija valsts turējumā.
- (31) Banka nolēma samaksāt atlīdzību par rekapitalizāciju, pamatojoties uz pārskatīto konsolidēto pašreizējo un paredzamo CAR, ņemot vērā makroekonomikas prognozes, ko izmantoja 2010. gada plānošanā, kā arī informāciju par sagaidāmajiem apjomiem, bilancēm un riskiem, kas iekļauta bankas 2010. gada finanšu plānā. Šajā pārskatīšanā tika secināts, ka, neraugoties uz globālo finanšu krīzi, bankas situācija gada beigās bija ievērojami labāka, nekā tika paredzēts 2009. gada sākumā, kad ar Ungārijas valsti tika noslēgts nolīgums par bankas rekapitalizāciju.
- (32) *FHB* atmaksāja rekapitalizācijas summu valstij, tomēr nesniedza tai nekādu atlīdzību, tādējādi pārkāpjot rekapitalizācijas nolīguma noteikumus ⁽²⁾. Tomēr banka uzskatīja, ka īpašu dividenžu priekšrocību akcijas, kas bija valsts turējumā, nedeva automātiskas tiesības uz dividenžu izmaksu un to priekšrocība nozīmēja tikai to, ka bankai bija jāmaksā valstij dividendes pirms parasto akciju dividenžu izmaksas. Tā kā periodā, kad valsts turējumā bija īpašu dividenžu priekšrocību akcijas, parastie akcionāri nesaņēma dividendes, bankai tās skatījumā nebija pienākuma maksāt priekšrocību dividendes. Turklāt *FHB* apgalvoja, ka jebkurā gadījumā laikā, kad tika izlemts par dividenžu izmaksu par 2009. gadu, valsts turējumā nebija īpašu dividenžu priekšrocību akcijas, jo šīs akcijas tika atpirktas jau iepriekš.

⁽¹⁾ Sīkāku paskaidrojumu par *FHB* grūtībām skatīt 2011. gada 24. janvāra lēmuma par procedūras uzsākšanu 39. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos.

⁽²⁾ Skatīt iepriekš 28. apsvēruma otro ievilkumu.

- (33) *FHB* informēja Komisiju, ka 2010. gadā tā piedalījās ES mēroga stresa pārbaudē, ko koordinēja Eiropas Banku uzraudzības iestāžu komiteja sadarbībā ar ECB un Ungārijas Finanšu uzraudzības iestādi. Šajā stresa pārbaudē galvenā uzmanība bija pievērsta kapitāla pietiekamībai, savukārt likviditātes risks netika tieši pārbaudīts. Šā testa rezultāti, kuru pamatā bija konsolidētie rādītāji 2009. gada beigās, liecināja par 1. līmeņa kapitāla rezervēm [vairāk nekā EUR] (*) 50 miljonu apmērā salīdzinājumā ar *FHB* noteikto 1. līmeņa kapitāla pietiekamības rādītāja robežlielumu – 6 %.
- (34) Saskaņā ar 2010. gada likumu CX par grozījumiem atsevišķos likumos par ekonomikas un finanšu jautājumiem (turpmāk “2010. gada likums CX”), kas stājās spēkā 2010. gada 21. augustā, Ungārija veica grozījumus 2008. gada likumā CIV par finanšu starpnieku sistēmas stabilitāti (turpmāk “Stabilizācijas likums”). Ar 2010. gada likumu CX Ungārijas valstij ar atpakaļejošu datumu tika piešķirtas tiesības pieprasīt *FHB* atlīdzību par rekapitalizāciju, lai arī laikā, kad notika *FHB* akcionāru sapulce, kurā izlēma par dividenžu izmaksu, Ungārijas valsts vairs nebija akcionāre.
- (35) Ungārijas valsts un *FHB* 2010. gada 28. oktobrī parakstīja nolīgumu, saskaņā ar kuru *FHB* bija pienākums Ungārijas valstij samaksāt atlīdzību par rekapitalizāciju HUF 890 miljonu apmērā, kā arī procentus par nokavētu maksājumu HUF 11 726 786 apmērā.
- (36) Šķiet, ka atlīdzības likmi noteica, pamatojoties uz likviditātes shēmas noteikumiem. Ungārijas iestādes apgalvoja, ka rekapitalizāciju finansēja no tiem pašiem avotiem kā likviditātes atbalstu aizdevuma veidā, tāpēc atlīdzībai par rekapitalizāciju un likviditātes atbalstu jābūt vienāda. Kapitālu *FHB* piešķīra 2009. gada 6. maijā, un tas tika atmaksāts 2010. gada 19. februārī. Piemērojamā procentu likme bija tāda pati kā likme, ko maksāja par aizdevumu aptuveni EUR 400 miljonu apmērā. Saskaņā ar Ungārijas sniegto informāciju vidējā mēneša procentu likme sasniedza 3,79 – 4,08 %; faktiskā summa tika aprēķināta katru nedēļu. Saskaņā ar Ungārijas iestāžu sniegto informāciju kopējā atlīdzības summa HUF 890 miljonu apmērā tika samaksāta 2010. gada beigās.
- (37) Procenti par nokavētu maksājumu tika piemēroti saskaņā ar Ungārijas atsaucē likmi 5,97 %, ko publicējusi Komisija ⁽¹⁾ un kas palielināta par 100 bāzes punktiem. Procenti par nokavētu maksājumu tika aprēķināti par periodu no 2010. gada 21. augusta, kad stājās spēkā grozītais Stabilizācijas likums, līdz 2010. gada 28. oktobrim, kad tika parakstīts nolīgums.
- (38) Ungārijas valsts un *FHB* 2011. gada 15. decembrī noslēdza jaunu nolīgumu, saskaņā ar kuru banka piekrita maksāt valstij nolemtu summu 10,49 % apmērā no kopējās rekapitalizācijas summas (t. i., no kopējās maksājamās summas HUF 2 491 742 552 apmērā). Saskaņā ar šo jauno nolīgumu *FHB* apņēmas līdz 2011. gada 31. decembrim valstij samaksāt papildu summu HUF 1 601 742 552, kas aprēķināta kā starpība starp kopējo atlīdzības summu HUF 890 miljonu apmērā, kas minēta iepriekš 36. apsvērumā, un atlīdzību, kas jau tika samaksāta 2010. gada 28. oktobrī.

IV. PĀRSTRUKTURĒŠANAS PLĀNS

- (39) Ungārija 2010. gada 30. septembrī iesniedza Komisijai atjauninātu *FHB* pārstrukturēšanas plānu. Ar 2011. gada 3. oktobra vēstuli Komisijai tika iesniegta papildu informācija par pārstrukturēšanas plānu. Galvenie pārstrukturēšanas plāna aspekti jau ir aprakstīti Komisijas lēmumā par procedūras uzsākšanu. Papildu elementi tika iesniegti 2011. gada 3. oktobrī un ir aprakstīti 4.1.–4.3. iedaļā.

(*) Konfidenciāla informācija

⁽¹⁾ OV C 14, 19.1.2008., 6. lpp. un “Bāzes likmes (kopš 1.7.2008., EUR-27), ko aprēķina saskaņā ar Komisijas 2008. gada 19. janvāra paziņojumu”, kas pieejamas šādā tīmekļvietnē: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

4.1. DZĪVOTSPĒJA

- (40) Starptautiskā un valsts mēroga ekonomikas vide 2010. gadā bija samērā sarežģīta, lai gan bija vērojamas stāvokļa uzlabošanās pazīmes. Ungārijas banku nozares rentabilitāte 2010. gadā krietni atpalika no iepriekšējā gada rādītājiem. Saskaņā ar 2010. gada likumu XC, kas stājās spēkā 2010. gada 13. augustā, Ungārijas valdība ieviesa īpašu nodokli finanšu iestādēm, kas kopumā sasniedza HUF 187 miljardus un ko maksāja galvenokārt kredītiestādes.
- (41) Privātpersonu pieprasījumi pēc aizdevumiem 2010. gadā krietni samazinājās; tajā pašā laikā piedāvājumu samazināja normatīvās vides un tirgus nosacījumu nelabvēlīgas izmaiņas. Turklāt šajā sektorā situācija pasliktinājās arī uzņēmumu kredīvēšanas jomā, lai gan dažas bankas, tostarp *FHB*, paplašināja savas korporatīvās darbības.
- (42) Vissvarīgākais notikums saistībā ar *FHB* darbībām un finansiālajiem rezultātiem bija *Allianz Commercial Bank Ltd* (turpmāk "*Allianz Bank*") iegāde un ilgtermiņa stratēģiskās sadarbības nolīgums starp *Allianz Hungaria Insurance Co. Ltd.* (turpmāk "*Allianz Hungaria Insurance*") un *FHB*. Iegāde tika pabeigta 2010. gada 30. septembrī. Tajā pašā laikā *FHB* uzsāka integrācijas projektu, lai apvienotu *Allianz Bank* un *FHB Commercial Bank* un racionalizētu un optimizētu visas grupas darbības (filiāļu tīklu, izplatīšanas kanālus, produktu portfeli, IT darbības, organizācijas struktūru un cilvēkresursus utt.).
- (43) Iegāde pozitīvi ietekmēja *FHB* grupas tīro peļņu 2010. gadā; ārkārtas ieņēmumi saistībā ar iegādi līdzsvaroja īpašā banku nodokļa, aizdevumu portfeļa zaudējumu un pieaugošo finansējuma izmaksu negatīvo ietekmi. *FHB* kopējā peļņa 2010. gadā bija HUF 11,2 miljardi, kas ir pieaugums par 58,9 % salīdzinājumā ar 2009. gadu.
- (44) *Allianz Bank* iegādes rezultātā privātpersonu un korporatīvo klientu kontu skaits *FHB* ievērojami palielinājās – no [...] 2009. gada decembrī līdz [...] 2010. gada decembrī (+ [...] %). Tomēr pasīvo kontu lielā skaita dēļ noguldījumu summa nepalielinājās proporcionāli, bet gan pieauga no HUF [...] miljardiem 2009. gada decembrī līdz HUF [...] miljardiem 2010. gada decembrī (+ [...] %). *FHB* tirgus daļa privātpersonu un korporatīvo klientu noguldījumu tirgos palielinājās attiecīgi no [...] % līdz [...] % un no [...] % līdz [...] %. Tādējādi *Allianz Bank* iegāde palielināja noguldījumu daļu *FHB* finansējuma portfelī un samazināja hipotekāro ķīlu zīmju summu no HUF [...] 2010. gadā līdz HUF [...] miljardiem 2011. gadā.
- (45) *FHB* prognozē, ka, pamatojoties uz aplēsto konsolidēto bilanci un ieņēmumu pārskatu par 2011. gadu., 2011. gada decembrī tās CAR vajadzētu būt apmēram [...] %. Šajā prognozē ņemts vērā papildu maksājums Ungārijas valstij saistībā ar 2009. gada martā īstenoto rekapitalizāciju. Šis papildu maksājums tika veikts 2011. gada 15. decembrī saskaņā ar Ungārijas valsti.

4.2. SLOGA SADALE

- (46) Par rekapitalizāciju HUF 30 miljardu apmērā *FHB* 2010. gada oktobrī samaksāja valstij atlīdzību HUF 890 miljonu apmērā. Sākotnēji piemērotā procentu likme bija tāda pati kā tā, ko maksāja par HUF 120 miljardu aizdevumu, jeb vidējā mēneša likme robežās no 3,79 % līdz 4,08 %.
- (47) Saskaņā ar jauno nolīgumu, ko *FHB* un Ungārijas valsts parakstīja 2011. gada 15. decembrī, banka apņēmās valstij samaksāt kopējo atlīdzības summu HUF 2 491 742 552 apmērā, kas veido 10,49 % no rekapitalizācijas summas, kā par to rekapitalizācijas nolīgumā sākotnēji vienojušās banka un valsts.

4.3. PASĀKUMI KONKURENCES IZKROĻOJUMU IEROBEŽOŠANAI

- (48) Papildu informācijā, ko iesniedza 2011. gada oktobrī, nebija īpaši izskatīts jautājums par konkurences izkropļojumiem, izņemot uzsverto faktu, ka, neraugoties uz *Allianz Bank* iegādi, *FHB* tirgus daļa privātpersonu un komerciālo klientu noguldījumu jomā joprojām ir ierobežota (attiecīgi [0,7 %–1,3 %] un [0,4 %–0,95 %] 2010. gada 31. decembrī un attiecīgi [0,65 %–1,3 %] un [1 %–1,35 %] 2011. gada 30. jūnijā).

V. IEMESLI, KAS PAMATO FORMĀLAS PROCEDŪRAS UZSĀKŠANU

- (49) Komisija uzsāka formālu izmeklēšanas procedūru, jo tā uzskatīja, ka galvenie pieņēmumi, kas ir pamatā *FHB* pārstrukturēšanas plānam un darījumu prognozēm, nebija pietiekami pamatoti un tajos netika ņemta vērā *FHB* īstenotā *Allianz Bank* iegāde. Turklāt Komisija pauž šaubas par *FHB* ilgtermiņa dzīvotspēju, ņemot vērā bankas lielo atkarību no starpbanku finansējuma un nekustamā īpašuma tirgus Ungārijā.
- (50) Ņemot vērā valstij 2010. gada oktobrī samaksātās rekapitalizācijas atlīdzības zemo apjomu (kas atbilst vidējai procentu likmei 3,79 %–4,08 %, kā noteikts likviditātes shēmā), Komisija puda arī bažas par to, vai pašas bankas ieguldījums pārstrukturēšanā bija pietiekams. *FHB* īstenotā *Allianz Bank* iegāde un nolīgums ar *Allianz Hungaria Insurance* radīja bažas par to, vai atbalsts bija ierobežots līdz nepieciešamajam minimālajam apjomam.
- (51) Visbeidzot, Komisija arī uzskatīja, ka Ungārijas iestādes nebija apliecinājušas, ka tika īstenoti pietiekami pasākumi, lai ierobežotu konkurences izkropļojumus, ko tirgū radījis *FHB* piešķirtais atbalsts, jo īpaši ņemot vērā bankas attīstības stratēģiju, neseno *Allianz Bank* iegādi un nepietiekamo atlīdzību, kas samaksāta par valsts veikto rekapitalizāciju.

VI. IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMI

- (52) Komisija 2011. gada 18. jūlijā saņēma Ungārijas hipotēku banku asociācijas (turpmāk “Asociācija”) apsvērumus. Šajos apsvērumos Asociācija atgādināja par krīzes, kas 2008.-2009. gadā skāra Ungārijas tautsaimniecību un banku nozari, apmēru, un norādīja, ka *FHB* rekapitalizācija notika sarežģītas makroekonomiskās vides apstākļos, ko radīja krīze. Valsts intervence *FHB* labā tika īstenota, lai novērstu nopietnus riskus Ungārijas hipotēku kredītu nozarē un hipotekāro ķīlu zīmju tirgū. Tā kā pastāvēja neaizsargātība pret valūtas svārstībām, pieauga Šveices franka vērtība attiecībā pret Ungārijas forintu, patērētāju ienākumi samazinājās un pieauga bezdarba līmenis, strauji un pamatīgi kritās hipotēku kredītu portfeļa kvalitāte un palielinājās “slikto kredītu” skaits, kā arī saruka banku finansēšanas iespējas. Tas jo īpaši attiecās uz *FHB*, kas finansējumu saņēma no kapitāla tirgus.

VII. DALĪBVALSTS APSVĒRUMI

- (53) Komisija 2011. gada 2. martā saņēma Ungārijas iestāžu apsvērumus, un pēc tam 2011. gada 11. jūlija vēstulē *FHB* iesniedza papildu apsvērumus.

7.1. DZĪVOTSPĒJA

- (54) Atbildot uz Komisijas bažām par bankas pārstrukturēšanas plāna pamatā esošo pieņēmumu precizitāti, Ungārijas iestādes apgalvo, ka finanšu prognozes ir balstītas uz ārējo ekspertu pieņēmumiem un ir saskaņā ar informāciju, kas bija pieejama attiecīgajā periodā. Attiecībā uz stabilitāti šis plāns ne ar ko neatšķiras no pārējiem *FHB* finanšu plāniem vai prognozēm.
- (55) Saskaņā ar Ungārijas iestāžu informāciju *FHB* ilgtermiņa dzīvotspēja ir nodrošināta, ko pierāda *FHB* panākumi līdzekļu piesaistīšanā gan naudas, gan kapitāla tirgos: 2009. gadā *FHB* emitēja hipotekārās ķīlu zīmes un obligācijas vairāk nekā HUF 60 miljardu apmērā, un privātie ieguldītāji bankai kopumā aizdeva [...].

- (56) Turklāt Ungārijas iestādes apgalvo, ka dati par privātpersonu noguldījumu kontiem liecina, ka *FHB* daļa privātpersonu noguldījumu segmentā 2009. gadā pieauga no [...] % līdz [...] %; prognozētais 2010. gada beigu rādītājs ir [...] %. Pastāvīgi un dinamiski palielinājies privātpersonu kontu skaits un šādu kontu portfeļa apjoms, neraugoties uz tirgus prognozēm par portfeļa samazinājumu. Tāpēc banka un Ungārijas iestādes neuzskata, ka prognozes par privātpersonu noguldījumiem un kontiem būtu pārāk optimistiskas.
- (57) *FHB* likviditātes stāvokli var uzskatīt par noturīgi stabilu, ko cita starpā ietekmējis fakts, ka bankai ir jāizpilda likviditātes prasības, ko noteikušas kredītreitingu aģentūras. Bankas likviditātes stāvoklis bija stabils pat sarežģītākajos krīzes periodos, ko apstiprina Ungārijas Centrālās bankas vadītāja 2009. gada 19. marta vēstule finanšu ministram.
- (58) Visbeidzot, bankas aktīvu kvalitātes pasliktināšanos krīzes laikā galvenokārt ietekmēja Ungārijas makroekonomiskā situācija, mājāsaimniecību ienākumu kritums, nodarbinātības rādītāju pazemināšanās un pieaugošais bezdarba līmenis, nevis Šveices franka vērtības pieaugums attiecībā pret Ungārijas forintu. Lai gan *FHB* ir ieviesusi vairākas shēmas, kuru mērķis ir risināt problēmas saistībā ar finansiālās grūtībās nonākušiem debitoriem, aizdevumu portfeļa kvalitāte tiks pastāvīgi uzlabota, galvenokārt pateicoties ekonomikas atlabšanai un ekonomisko rādītāju uzlabojumam. Saskaņā ar Ungārijas Centrālās bankas un Ungārijas iestāžu izstrādātajām ekonomikas prognozēm 2011. gadam iekšzemes kopprodukts (turpmāk "IKP") palielināsies, pakāpeniski uzlabosies nodarbinātības rādītāji un bezdarba līmenis būs zemāks, kas, iespējams, ievērojami ietekmēs arī *FHB* aizdevumu portfeli.

7.2. SLOGA SADALE

- (59) Ungārijas iestādes norāda, ka *FHB* noslēdza nolīgumus ar *Allianz Bank* un *Allianz Hungaria Insurance* pēc tam, kad *FHB* 2010. gada 19. februārī valstij bija pilnībā atlīdzinājusi visu emitēto akciju vērtību un izpirkusi akcijas, kas emitētas rekapitalizācijas laikā. *FHB* un *Allianz* noslēdza nolīgumus 2010. gada jūnijā un jūlijā, un iegāde notika 2010. gada septembrī. Tajā laikā *FHB* turējumā nebija nekādu valsts līdzekļu. Tāpēc *FHB* nebūtu varējusi finansēt iegādi, izmantojot rekapitalizācijas summu, kas tika atmaksāta 2010. gada februārī. Sagatavošanas analīze un apspriedes starp *FHB* un *Allianz* tika sāktas tikai pēc valsts aizdevuma atmaksāšanas. Turklāt pirkuma cena, ko *FHB* samaksāja *Allianz Bank* (ņemot vērā atpirkto pašu akciju vērtību), bija apmēram HUF 3,3 miljardi, savukārt *Allianz Bank* pašu kapitāls 2010. gada 30. septembrī bija HUF 14 miljardi. Tādējādi, lai iegādātos *Allianz Bank*, *FHB* nebija nepieciešams kapitāls, un šis darījums nesamazināja *FHB* pašu kapitālu.
- (60) Turklāt to, ka atbalsts bija ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam, atspoguļo fakts, ka *FHB* CAR, kas 2008. gadā bija 11,3 %, tikai pēc rekapitalizācijas sasniedza 12 % CAR mērķi, ko Komisija apstiprināja garantiju un kapitāla shēmā.
- (61) Ungārijas iestādes arī norāda, ka *FHB* nebija izmaksājusi dividendes vairākus gadus pēc kārtas, un banka bija atpirkusi tikai nelielu daļu no savām akcijām attiecībā pret akcionāru pašu kapitāla kopējo vērtību. Tā kā īpašniekiem un akcionāriem atgrieztu līdzekļu summa pēdējo gadu laikā bija neliela, tika nodrošināta piemērota sloga sadale.

7.3. PASĀKUMI KONKURENCES IZKROPĻOJUMU IEROBEŽOŠANAI

- (62) Papildus pasākumiem, lai ierobežotu konkurences izkropļojumus, kas minēti Komisijas lēmumā, Ungārijas iestādes norāda uz turpmākiem pasākumiem saistībā ar garantiju un rekapitalizācijas shēmu un rekapitalizācijas nolīgumu starp *FHB* un Ungārijas valsti:

— valstij ir īpašas veto tiesības uz dividenžu maksājumiem un iegādēm⁽¹⁾; kā arī

— kamēr spēkā ir Ungārijas valsts intereses, bankai ir jāievēro daži ierobežojumi attiecībā uz bankas augstāko amatpersonu algām, atlīdzību un pabalstiem⁽²⁾.

⁽¹⁾ Skatīt Stabilizācijas likuma 13. pantu, Komisijas Lēmuma 664/2008/EK 25. un 26. punktu un Rekapitalizācijas nolīguma 5. punktu.

⁽²⁾ Skatīt Stabilizācijas likuma 8. panta 3. iedaļas e) apakšiedaļu, Komisijas Lēmuma 664/2008/EK 27. punkta b) apakšpunktu un Rekapitalizācijas nolīguma 9. punktu.

- (63) Ungārijas iestādes norāda, ka saskaņā ar to interpretāciju par valsts atbalsta noteikumiem šie ar rīcību saistītie pasākumi un citi pasākumi, kas ierobežo konkurences izkropļojumus, ir vai bija saistoši *FHB* tik ilgi, kamēr valsts ir bankas akcionāre.
- (64) Papildus iepriekš minētajiem pasākumiem *FHB* rekapitalizācijas nolīguma 3.8. punktā iekļāva turpmākas saistības, kas paredz, ka rekapitalizācija būtu jāizmanto, lai īstenotu šādus mērķus:
- *FHB* jāpalielina *FHB Commercial Bank* kapitāls;
 - rekapitalizācijai jāpalīdz stabilizēt Ungārijas hipotekāro ķīlu zīmju un hipotekāro aizdevumu tirgu un jāļauj finansēt privātpersonu un MVU kredīvēšanas attīstību,
 - rekapitalizācijai jāuzlabo *FHB* stabilitāte un jāpastiprina bankas aktīvu darbība kapitāla tirgū, tādējādi sekmējot ieguldītāju uzticības atjaunošanu,
 - *FHB* jāpiedalās iepriekš minēto tirgus segmentu konsolidēšanā,
 - *FHB* jāoptimizē tās finansēšanas struktūra (saistību struktūru),
 - *FHB* jāpaplašina savu instrumentu kopums, kas nepieciešams, lai novērstu makrorisku (maiņas kursa risku) ekstrēmo ietekmi uz kapitālu.
- (65) Pretstatā Komisijas paustajām bažām *FHB* rekapitalizācijas mērķis nebija izkropļot konkurenci, paplašinot *FHB Commercial Bank* darbības. *FHB Commercial Bank* kapitāla palielinājums tika veikts saskaņā ar rekapitalizācijas nolīgumā noteiktajām saistībām. Ir saglabāta *FHB Commercial Bank* pamatdarbība, atbalstot to ar kapitāla palielinājumu HUF 25 miljardu apmērā, ko finansēja ar valsts veiktu rekapitalizāciju. Korporatīvo aizdevumu portfelis ir pastāvīgi paplašinājies, nepārsniedzot iepriekšējās pieauguma tendences.
- (66) Saskaņā ar Ungārijas iestāžu iesniegto informāciju iepriekš minētais liecina, ka Komisijas kopsavilkuma spriedums par konkurences izkropļojumu ierobežošanas pasākumiem un apgalvojums, ka “šie pasākumi ir ļoti ierobežoti”, nav pamatots. Tāpēc Ungārijas iestādes uzsver, ka rekapitalizācijas nolīgums atbilda Stabilizācijas likumā un attiecīgajos Komisijas paziņojumos noteiktajiem kritērijiem.

VIII. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

8.1. ATBALSTA ESAMĪBA

- (67) Komisija jau 2011. gada 24. janvāra lēmumā par procedūras uzsākšanu konstatēja, ka gan *FHB* rekapitalizācija, gan likviditātes atbalsts aizdevuma veidā, ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē ⁽¹⁾. Ne Ungārijas valsts, ne *FHB* nav iesniegusi nekādus apsvērumus, lai apstrīdētu šo konstatējumu.

8.2. ATBALSTA LIKUMĪBA

- (68) Komisija jau 2011. gada 24. janvāra lēmumā par procedūras uzsākšanu noteica, ka *FHB* rekapitalizācija neatbilda garantiju un rekapitalizācijas shēmas nosacījumiem. Jo īpaši tajā nebija ievērotas prasības, kas jāizpilda, ja kapitāla palielinājums pārsniedz 2 % no saņēmēja RWA. Tāpēc saskaņā ar garantiju un rekapitalizācijas shēmas nosacījumiem un Līguma 108. panta 3. punkta noteikumiem par šo pasākumu bija atsevišķi jāpaziņo Komisijai.

⁽¹⁾ Skatīt 89. apsvērumu un turpmākos apsvērumus 2011. gada 24. janvāra lēmumā par procedūras uzsākšanu.

- (69) Tādējādi Ungārija nelikumīgi īstenoja atbalstu *FHB* rekapitalizācijas veidā, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punkta noteikumus.

8.3. ATBALSTA KVANTITATĪVS NOVĒRTĒJUMS

- (70) *FHB* pārstrukturēšanas kontekstā jāņem vērā visi bankai piešķirtie pasākumi. Tāpēc saderības novērtējumā jāņem vērā gan rekapitalizācija HUF 30 miljardu apmērā, gan likviditātes aizdevums HUF 120 miljardu apmērā.

8.4. ATBALSTA SADERĪGUMS

8.4.1. Juridiskais pamats

- (71) Kā jau minēts Komisijas 2011. gada 24. janvāra lēmumā, ņemot vērā īpašos apstākļus finanšu tirgos, Komisija uzskata, ka šos pasākumus var izskatīt saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, kas paredz, ka "Turpmāk norādīto var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu: [...] atbalstu, kas [...] novērš nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā". Tā kā šā lēmuma mērķis ir novērtēt *FHB* piešķirto atbalstu un bankas pārstrukturēšanas plānu, Komisija uzskata par piemērotu savu novērtējumu balstīt uz paziņojumiem par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu finanšu nozarei krīzes apstākļos ⁽¹⁾. Jo īpaši bankas pārstrukturēšanas plāna novērtējums tiks balstīts uz Paziņojumu par pārstrukturēšanu ⁽²⁾.

8.4.2. Pārstrukturēšanas plāna saderība

8.4.2.1. Uzņēmuma ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošana

- (72) Lēmumā par procedūras uzsākšanu ⁽³⁾ Komisija puda šaubas par finanšu prognozēs izmantoto *FHB* pieņēmumu ticamību. Komisija norādīja, ka pārstrukturēšanas plānā, ko *FHB* iesniedza 2010. gada septembrī, nav izskaidrots, kāpēc šie pieņēmumi ir pareizi. Turklāt, tā kā finanšu prognozēs, šķiet, netika ņemtas vērā sekas, ko rada *Allianz Bank* iegāde un nolīgums ar *Allianz Hungaria Insurance*, Komisija nevarēja uzskatīt, ka iesniegtās prognozes joprojām ir derīgas. Komisija puda arī bažas saistībā ar bankas pieņēmumu par noguldījumu skaita spēcīgu pieaugumu.
- (73) Turklāt Komisija puda bažas par bankas ilgtermiņa dzīvotspēju, ņemot vērā *FHB* uzņēmējdarbības modeli, kas tika atzīts par neaizsargātu pret likviditātes krīzēm, jo banka lielā mērā bija atkarīga no liela apmēra finansējuma un tai bija neliela noguldījumu daļa. Komisija uzskatīja, ka bankas 2010. gada septembra pārstrukturēšanas plāns nesniedza pietiekami sīku informāciju par bankas ilgtspējīgu finansēšanu ilgākā termiņā, lai arī plāns bija koncentrēts uz kapitāla perspektīvu.
- (74) Pamatojoties uz papildu informāciju, kas sniegta 2011. gada oktobrī par bankas pārstrukturēšanas plānu, Komisija norāda, ka 2010. gada septembra pārstrukturēšanas plānā ietvertās finanšu prognozes balstās uz stabiliem un ticamiem pieņēmumiem. Atjauninātā informācija, tostarp par *Allianz Bank* iegādi, liecina par bankas privātpersonu un komerciālo noguldījumu palielinājumu, pateicoties kontiem, kas pārņemti no *Allianz Bank*. Šī iegāde apstiprina pieņēmumus par noguldījumu apjoma pieaugumu.

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2012. gada 1. janvāra atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi, OVC 356, 6.12.2011., 7. lpp.

⁽²⁾ Komisijas paziņojums par finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošanu un tās pārstrukturēšanas pasākumunovērtējumu pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem, OVC 195, 19.8.2009., 9. lpp.

⁽³⁾ Skatīt 108. apsvērumu.

- (75) Turklāt Komisija pozitīvi vērtē faktu, ka noguldījumu apjoma pieaugums veicina bankas finansējuma avotu dažādību, palīdz samazināt hipotekāro ķīlu zīmju relatīvo īpatsvaru finansējuma portfelī un mazināt bankas atkarību no liela apmēra finansējuma. Pamatojoties uz iesniegto informāciju, liela apmēra finansējuma daļa (t. i., emitēto obligāciju summa, banku noguldījumi un to hipotekāro ķīlu zīmju daļa, kas netiek izmantota aizdevumu refinansēšanai), izteikta procentos no bankas kopējām saistībām, ir samazinājusies no [35 %–30 %] 2009. gada 31. decembrī līdz [30 %–25 %] 2010. gada 31. decembrī. Tā kā bankas finansējuma portfelis tika pārveidots, iekļaujot lielāku noguldījumu daļu, tās vidējās finansējuma izmaksas (aprēķinātas kā procentu izdevumi par kopējām saistībām) samazinājās no [7–6,5] bāzes punktiem 2009. gada 31. decembrī līdz [6–5,5] bāzes punktiem 2010. gada 31. decembrī. Tāpat arī aktīvu atdeves rādītājs uzlabojās no [0,90 %–1 %] 2009. gadā līdz [1,05 %–1,10 %] 2010. gadā. Šo pozitīvo tendenci apstiprina bankas prognozes, kas paredz, ka aktīvu atdeves rādītājs 2014. gadā stabilizēsies [1,05 %–1,2 %] apmērā pamatscenārija gadījumā un [0,9 %–1,05 %] apmērā stresa scenārija gadījumā. Pašu kapitāla peļņa 2014. gadā sasniegs [11 %–13 %] pamatscenārija gadījumā un [10 %–12 %] stresa scenārija gadījumā.
- (76) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija puda arī bažas par to, vai Ungārijas iestāžu nodrošinātie pasākumi tolaik bija pietiekami, lai novērstu FHB atkarību no Ungārijas nekustamā īpašuma tirgus un valūtas kursa svārstību negatīvo ietekmi. Pamatojoties uz informāciju, ko Ungārija iesniedza 2011. gada 9. decembrī, Komisija tomēr pozitīvi vērtē faktu, ka FHB veica nepieciešamos pasākumus, lai ievērojami samazinātu tās iesaisti hipotekāro ķīlu zīmju tirgū⁽¹⁾. Banka ir arī ievērojami palielinājusi privātpersonu aizdevumu daļu, proti, no [3 %–5 %] 2009. gadā līdz [9 %–11 %] 2011. gadā. Turklāt Komisija norāda, ka "Allianz darījums"⁽²⁾ ievērojami sekmēja šīs pozitīvās tendences. Attiecībā uz bankas pakļautību valūtas kursa svārstību negatīvajai ietekmei FHB apņēmusies paplašināt savu instrumentu klāstu, kas nepieciešams, lai novērstu ārvalstu valūtas maiņas riska lielo ietekmi uz kapitālu, var pieņemt kā piemērotu, lai kļiedētu Komisijas bažas⁽³⁾, jo tas dod bankai iespēju novērst vai samazināt ārvalstu valūtas maiņas risku saistībā ar darījumiem ārvalstu valūtās.
- (77) Tāpēc komisija uzskata, ka atjauninātais pārstrukturēšanas plāns, ņemot vērā Allianz Bank iegādi, sniedz pamatojumu konkrētiem FHB finanšu prognozēs noteikto mērķu līmeņiem un veicina bankas ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošanu.

8.4.2.2. Bankas ieguldījums (sloga sadale)

- (78) Komisija pozitīvi vērtē faktu, ka 2010. gada 19. februārī, t. i., mazāk nekā pēc viena gada, valstij tika pilnība atmaksāta rekapitalizācijas summa un ka banka atmaksāja atbalsta summu, izmantojot savus līdzekļus. FHB izmantoja savus līdzekļus, lai atmaksātu arī četrus vidēja termiņa valsts aizdevuma maksājumus, kuru termiņi bija 2011. gada 11. februāris, 2011. gada 11. maijs, 2011. gada 11. augusts un 2011. gada 11. novembris.

8.4.2.3. Pārstrukturēšanas izmaksu ierobežošana, atlīdzība

- (79) Komisija pozitīvi vērtē to, ka valstij savlaicīgi tika atmaksāta rekapitalizācijas summa. Turklāt FHB īstenotā Allianz Bank iegāde uzlaboja bankas likviditātes profilu un palielināja privātpersonu un komerciālo klientu noguldījumu apjomu. Tādējādi šī iegāde ir bankas uzņēmējdarbības plāna svarīgs aspekts un veicina tās ilgtermiņa rentabilitāti. Tāpēc nevar uzskatīt, ka FHB piešķirtais atbalsts tika izmantots, lai attīstītu bankas darbības jaunās uzņēmējdarbības jomās, jo gan Allianz Bank, gan FHB darbojas vienos un tajos pašos privātpersonu pakalpojumu un komerciālajos tirgos. Tāpēc Komisija uzskata, ka FHB īstenotā Allianz Bank Ltd iegāde ir piemērots pasākums, lai saglabātu bankas ilgtermiņa dzīvotspēju.
- (80) Turklāt Komisija norāda, ka Ungārijas iestāžu sniegtā informācija kļiedē Komisijas bažas, kas paustas 2011. gada 24. janvāra lēmumā par procedūras uzsākšanu, saistībā ar to, ka Allianz Bank iegāde ir lielā mērā finansēta no valsts līdzekļiem. Allianz Bank iegāde tika pabeigta 2010. gada 30. septembrī pēc tam, kad 2010. gada 19. februārī

⁽¹⁾ Bankas saistības par hipotekārajām ķīlu zīmēm 2011. gada 30. jūnijā samazinājās līdz [HUF 365 miljardiem – HUF 350 miljardiem] (salīdzinājumā ar [HUF 435 miljardiem – HUF 445 miljardiem] 2009. gada beigās), savukārt kopējā bilance 2011. gada jūnijā bija [HUF 835 miljardi – HUF 845 miljardi] (salīdzinājumā ar [HUF 800 miljardiem – HUF 810 miljardiem] 2009. gada beigās); šajā pašā periodā noguldījumu apjoms palielinājās (no [HUF 60 miljardiem – HUF 65 miljardiem] 2009. gadā līdz [HUF 124 miljardiem – HUF 130 miljardiem] 2011. gadā).

⁽²⁾ "Allianz darījums" attiecas uz Allianz Bank iegādi un Allianz Bank un FHB apvienošanu, kā arī uz nolīgumu par stratēģisku sadarbību ar Allianz Hungary Insurance Co. Ltd.

⁽³⁾ Skatīt iepriekš 64. apsveruma sesto ievilkumu.

valstij tika atmaksāta rekapitalizācijas summa. Attiecībā uz atlikušajām aizdevuma summām Komisija pozitīvi vērtē faktu, ka kopš 2011. gada februāra banka jau ir atmaksājusi četrus aizdevuma maksājumus ⁽¹⁾. Vēl nesamaksātā atlīdzība par rekapitalizāciju, t. i., summa, ko *FHB* sākotnēji nebija samaksājusi, nemaina Komisijas novērtējumu, jo šī maksājuma summa bija HUF 1,6 miljardi (40. apsvērums), savukārt cena, kas samaksāta par *Allianz Bank*, bija HUF 3,3 miljardi (60. apsvērums).

- (81) Attiecībā uz atlīdzību par atbalsta pasākumiem Komisija pozitīvi vērtē to, ka *FHB* un Ungārijas valdība 2011. gada 15. decembrī noslēdza nolīgumu, saskaņā ar kuru *FHB* piekrita valstij samaksāt papildu atlīdzību HUF 1,6 miljardu apmērā. Saskaņā ar garantiju un rekapitalizācijas shēmas nosacījumiem papildus maksājumam HUF 890 miljonu apmērā, kas veikts 2010. gada oktobrī, kopējais maksājums par Ungārijas valsts veikto *FHB* rekapitalizāciju atbilst atlīdzības likmei 10,49 %.
- (82) Komisija pozitīvi vērtē faktu, ka banka atmaksāja valsts piešķirto rekapitalizācijas summu mazāk nekā gada laikā (t. i., banka tika rekapitalizēta 2009. gada 23. martā, un atlīdzība valstij tika samaksāta 2010. gada 19. februārī).
- (83) Saskaņā ar likviditātes shēmas noteikumiem atlīdzības likme par vidēja termiņa aizdevumu, ko banka saņēma saskaņā ar likviditātes shēmu, atbilst augstākajai no šīm likmēm: i) SVF speciālās aizņēmuma tiesības (turpmāk "SDR") + 345 bāzes punkti un ii) 12 mēnešu starpbanku tirgus likme (turpmāk "IBOR") + 100 bāzes punkti + 123,5 bāzes punkti (kas atbilst vidējai mēneša likmei no 3,79 % līdz 4,08 %).
- (84) Aizdevuma nolīgumā attiecībā uz vidēja termiņa valsts aizdevumu bija paredzēts to atlīdzināt [...], sākot no 2011. gada 11. februāra. Saskaņā ar Ungārijas iestāžu iesniegto informāciju *FHB* izmaksāja četras aizdevuma daļas, kuru termiņi bija 2011. gada 11. februāris, 2011. gada 11. maijs, 2011. gada 11. augusts un 2011. gada 11. novembris. Komisija pozitīvi vērtē to, ka *FHB* līdz šim ir pienācīgi pildījusi atlīdzības saistības attiecībā uz vidēja termiņa aizdevumu. Komisijai nav iemesla šaubīties par aizdevuma pilnīgu un savlaicīgu atmaksu līdz tā termiņa beigām.
- (85) Šo novērtējumu apstiprina *FHB* labie rezultāti, neraugoties uz Ungārijas banku nozares grūtībām un salīdzinoši augsto bankas 1. līmeņa pamata kapitāla rādītāju (12 % 2008. gada beigās, kas pēc rekapitalizācijas 2009. gadā palielinājās līdz 16,9 % un pēc valsts kapitāla summas atmaksāšanas saglabājās augstā līmenī (10,5 %). Tajā laikā Ungārijas bankām piemērotā kapitāla prasība bija 8 %. Pretstatā dažām citām bankām *FHB* spēja saglabāt spēcīgu kapitāla stāvokli (2009. gada martā pēc rekapitalizācijas summas atlīdzināšanas valstij CAR bija 10,5 %). Turklāt banka saglabāja *Moody's* reitingu Baa3, kas joprojām ietilpst ieguldījumu kategorijā.
- (86) Ņemot vērā šos faktus, Komisija uzskata, ka *FHB* grūtības bija īslaicīgas un tām nebija būtiskas ietekmes. Tāpēc tā uzskata, ka bankas samaksātā atlīdzība ir piemērota, un atbilst atlīdzībai, kāda būtu jāmaksā būtībā drošai bankai.
- (87) Ņemot vērā to, ka Ungārijā pastāvošās grūtības neapdraudēja bankas dzīvotspēju, Komisija nepieprasīs bankai samaksāt valstij papildu atlīdzību.
- (88) Turklāt *FHB* samaksātā atlīdzība valstij par vidēja termiņa aizdevumu (skatīt 84. apsvērumu) bija saskaņā ar likviditātes shēmas nosacījumiem. Tāpēc Komisija uzskata, ka atlīdzība par abiem atbalsta pasākumiem ir piemērota.
- (89) Komisija arī pozitīvi vērtē faktu, ka 2009. un 2010. gadā banka nemaksāja dividendes par parastajām akcijām. *FHB* ieviesa atsevišķus ierobežojumu arī attiecībā uz augstāko amatpersonu algām, atlīdzību un pabalstiem, kamēr spēkā ir Ungārijas valsts intereses.

⁽¹⁾ Saskaņā ar likviditātes shēmu bankai ir jāatmaksā aizdevuma summa astoņās vienādās daļās.

- (90) Tāpēc Komisija uzskata, ka pārstrukturēšanas plāns nodrošina piemērotu pašas bankas, tās akcionāru un vadības ieguldījumu pārstrukturēšanas izmaksu segšanā.

8.4.2.4. Pasākumi konkurences izkropļojumu novēršanai

- (91) Komisija norāda, ka bankas pārstrukturēšanas plānā iekļautie pasākumi, lai ierobežotu konkurences izkropļojumus, nav pietiekami. Pirmkārt, nav iekļauti nekādi strukturāli pasākumi. Otrkārt, pārstrukturēšanas plānā iekļautie darbības pasākumi ir spēkā tikai līdz laikam, kamēr banka saņem valsts kapitāla ieguldījumus. Treškārt, Komisija pozitīvi vērtē faktu, ka *FHB* līdz šim ir pienācīgi pildījusi atbildības saistības attiecībā uz vidēja termiņa aizdevumu. Komisijai nav iemesla šaubīties par aizdevuma pilnīgu un savlaicīgu atmaksu līdz tā termiņa beigām. Ceturtkārt, kopš *Allianz Bank* iegādes *FHB* tirgus pozīcija nav ievērojami mainījies (tirgus daļas attiecīgi [3 %-3,3 %] un [3,4 %-3,6 %] pirms un pēc iegādes), kas Komisiju pārliecina, ka šīs iegādes kropļojošā ietekme uz konkurenci ir ierobežota.
- (92) Ar rīcību saistītie pasākumi ir ierobežoti šādi:
- banka nedrīkst īstenot nekādu agresīvu uzņēmējdarbības stratēģiju,
 - banka nedrīkst ieguldīt jaunās uzņēmējdarbības jomās, izņemot, ja šie ieguldījumi ir apstiprināti pirms rekapitalizācijas nolīguma parakstīšanas,
 - banka nedrīkst reklamēt valsts atbalsta esamību.
- (93) Komisija uzskata, ka citus rīcības pasākumus saistībā ar rekapitalizāciju, kas minēti Ungārijas iestāžu 2011. gada 27. janvāra atbildē uz lēmumu par procedūras uzsākšanu, nevar uzskatīt par pasākumiem, kas paredzēti, lai ierobežotu konkurences izkropļojumus, ko izraisījis atbalsts.
- (94) Tomēr, ņemot vērā *FHB* ierobežoto tirgus daļu Ungārijas privātpersonu pakalpojumu un komerciālajos tirgos (attiecīgi [0,9 %-1,08 %] un [0,5 %-0,9 %] privātpersonu un korporatīvo klientu noguldījumu tirgos), kā arī faktu, ka banka atmaksāja valsts ieguldīto kapitāla summu mazāk nekā gada laikā, Komisija uzskata, ka konkurences izkropļojumi ir ierobežoti. Turklāt, ņemot vērā to, ka *FHB* jau ir veikusi četrus vidēja termiņa valsts aizdevuma maksājumus saskaņā ar likviditātes shēmu, Komisijai nav iemesla šaubīties par to, ka banka pilnībā un laikus atmaksās aizdevuma summu.
- (95) Valstij atmaksātā atbildība ir saskaņā ar rekapitalizācijas un garantiju shēmu un tāpēc tā ir piemērota, kā noteikts Paziņojuma par pārstrukturēšanu 34. punktā.

SECINĀJUMS

- (96) Pamatojoties uz Ungārijas iestāžu paziņoto informāciju un *FHB* atjaunināto pārstrukturēšanas plānu, kas iekļauts šā lēmuma IV iedaļā, Komisija secina, ka īstenotie atbalsta pasākumi likviditātes atbalsta aizdevuma un rekapitalizācijas veidā ir saderīgi ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu un atbilst Paziņojuma par pārstrukturēšanu prasībām attiecībā uz dzīvotspēju, sloga sadali un pasākumiem, lai samazinātu konkurences izkropļojumus.
- (97) Ungārija īpaši piekritusi, ka šis lēmums tiek pieņemts angļu valodā un ir autentisks tikai angļu valodā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu attiecībā uz *FHB Jelzálogbank* Nyrt īstenotie pasākumi, kas ietver vidēja termiņa valsts aizdevumu HUF 120 miljardu (aptuveni EUR 410 miljonu) apmērā, ko piešķir 2009. gada 25. martā un kura termiņš ir 2012. gada 11. novembris, kā arī rekapitalizāciju HUF 30 miljardu (aptuveni EUR 100 miljonu) apmērā, kas piešķirta 2009. gada 31. martā kā īpašu dividenžu priekšrocību akcijas plus viena balsstiesīgā akcija, ir saderīgi ar iekšējo tirgu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Ungārijai.

Briselē, 2012. gada 22. februārī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquin ALMUNIA
